

Dunaj je věcí nás všech

Předmluva

Dunaj je druhou nejdelší řekou hned po Volze. Jeho délka činí 2780 kilometrů a přetíná Evropu od východu na západ. Má 120 významných a mnohem více méně důležitých přítoků; to je také důvodem, proč odvádí vodu z tak velkého území. Dunaj protéká deseti státy, přijímá vodu z dalších osmi zemí, a tak spojuje devatenáct zemí a celkem 81 milionů lidí.

Velké řeky, jakým je i Dunaj, spojují lidi a kultury. Vyžadují si proto vzájemnou výměnu a diskuzi. Dále také řeky a mokřadní krajiny v okolí, zajišťují cenné služby pro obyvatelstvo. Dunaj a jeho přítoky jsou živoucí páteří povodí Dunaje, která musí být zachována pro další generace.

Hlavní myšlenka

Člověk chrání a oceňuje to, čemu porozumí. Hlavním myšlenkou „Dunaje v kufru“ je pomoci lidem pochopit řeku a v její celkové rozmanitosti a rozpoznat člověka jako součást říčního ekosystému.

Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje (ICPDR) byla založena v roce 1998 všemi podunajskými státy. Cílem ICPDR je přijetí Úmluvy o ochraně Dunaje a podpora mezinárodní spolupráce mezi dunajskými zeměmi.

„Dunaj v kufru“ se zrodil v rámci „Zeleného dunajského partnerství“, které bylo schváleno v roce 2005 mezi společnostmi Coca-Cola, Coca-Cola HBC a ICPDR. Na národních pracovních seminářích v Srbsku, Rumunsku, Maďarsku, Bulharsku a Slovensku, podpořili delegáti organizaci ICPDR k vytvoření standardizovaného výukového materiálu o povodí Dunaje. Záměrem „Dunaje v kufru“ je podpora učitelů působících v povodí Dunaje k podnícení zájmu dětí o kulturní a přírodní zdroje v povodí Dunaje a zvýšení jejich povědomí o ochraně a udržitelném rozvoji tohoto přírodního a kulturního bohatství. Záměrem předkládané práce je předat učitelům i žákům vzrušující a inspirující materiál pro výuku.

Výukový materiál

„Dunaj v kufru“ podporuje učitele k vytváření rozsáhlých a interdisciplinárních výukových projektů. Neobsahuje pouze faktické a odborné znalosti, ale rovněž obrazový materiál, kopírovatelné pracovní listy, úvod do modelových her, ostatních her, akti-

vit ve třídě i venku a dále články týkající se kulturního povědomí (například pověsti, příběhy a recepty). Interaktivní dunajské putování na CD-ROMu je motivačním úvodem nebo praktickým opakováním. Hravé aktivity a výzkumy, stejně tak jako aktivity podněcující nadšení pro krásy přírody, umožňují vnímat povodí Dunaje všemi našimi smysly: prakticky, rozumově i citově.

Jednotlivé kapitoly „Dunaje v kufru“ jsou založeny na principech, metodách a cílech moderního environmentálního vyučování a výchovy k udržitelnému rozvoji.

Metodická příručka pro učitele skládající se ze šesti kapitol sestavených podle principu sady výukových nástrojů je jádrem „Dunaje v kufru“. Můžeme tedy použít jednu kapitolu samu o sobě, nebo pracovat s několika kapitolami v pořadí, které jsme si sami určili. Jednotlivé kapitoly můžeme rovněž přizpůsobit potřebám různých tříd a upravit dle různých výukových situací.

Jednotlivé kapitoly sestávají z pěti výukových podkapitol. Ty obsahují stručný úvod, organizační část (poskytující přehled výukových cílů, seznam pomůcek a doporučení maximální délky pro realizaci výukových aktivit), podrobnější popis aktivit (hry, pokusy, skupinové práce, projektové dny v přírodě), kopírovatelné pracovní listy, obrazové a textové karty na konci každé podkapitoly, dále doplňující informace, „Dunajské události“ jako doplňující vstup a odkazy na CD-ROMu.

Interaktivní přírodně vzdělávací aktivity jsou z velké části nově vytvořené činnosti založené na tématu Dunaje. Aktivity typu her jsou sestaveny z vyzkoušených a dobře známých dílčích prvků, některé z nich jsou vhodné do třídy, jiné ven. Povzbuzují děti k objevování ekologických námětů překračujících jejich bezprostřední zkušenosti z přírody a podporují je k analýze jejich

Proč celé povodí Dunaje?

Řeky neznají politické hranice, a tak zásahy lidí do povodí Dunaje ovlivňují všechny obyvatele v povodí. Tak se hlavním principem stává „jednat společně a se smyslem pro zodpovědnost“, a ten je dnes mnohem reálnější než kdy jindy: Povodí Dunaje má společnou minulost; zda bude mít i udržitelnou budoucnost závisí na tom, jestli vezmeme v potaz i budoucí generace.

Další informace k tématu Dunaje naleznete v textech ICPDR a jednotlivých zemí povodí Dunaje na: www.icpdr.org

